

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені
М. І. Долішнього НАН України» (Україна)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Державний податковий університет (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка Кафедра
фінансів (Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Національний університет «Одеська політехніка» (Україна)
Одеський національний економічний університет (Україна)
Університет Догус (Туреччина)
Університет Нортумбрія (Англія)
Хмельницький національний університет (Україна)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Україна)
Шаньдунський університет мистецтв (Китай)
Ясський технічний університет імені Георгія Асакі (Румунія)

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ»

м. Вінниця

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього
НАН України» (Україна)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Державний податковий університет (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка Кафедра фінансів
(Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Національний університет «Одеська політехніка» (Україна)
Одеський національний економічний університет (Україна)
Університет Догус (Туреччина)
Університет Нортумбрія (Англія)
Хмельницький національний університет (Україна)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Україна)
Шаньдунський університет мистецтв (Китай)
Яський технічний університет імені Георгія Асакі (Румунія)

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ»

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

Вінниця
ВНТУ
2022

Ministry of Education and Science of Ukraine
Vinnytsia National Technical University
Faculty of Management and Information Security
Department of Finance and Innovation Management
State Institution “Institute of Regional Studies named after M. I. Dolishny NAS of
Ukraine” (Ukraine)
Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraine)
Vasul’ Stus Donetsk National University (Ukraine)
State Tax University
Western Ukrainian National University (Ukraine)
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Department of Finance (Ukraine)
Lviv Polytechnic National University (Ukraine)
Odessa National Polytechnic University (Ukraine)
Odessa National Economic University (Ukraine)
Dogus University (Turkey)
University of Northumbria (England)
Khmelnysky National University (Ukraine)
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine)
Shandun University of Mistresses (China)
Iasi Technical University named after Georgi Osaki (Romania)

**«MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF FINANCIAL
AND INNOVATION-INVESTMENT PROCESSES IN UKRAINE»**

MATERIALS

of the

V International Scientific and Practical Conference

Vinnytsia
VNTU
2022

УДК [336+330.341.1](477)

C-89

Видається за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України

Редакційна колегія: **В. В. Зянько**, доктор економічних наук, професор,
І. Ю. Єпіфанова, доктор економічних наук, професор,

Рецензенти: **В. В. Джеджула**, доктор економічних наук, професор,
В. В. Гурочкіна, доктор економічних наук, доцент

C-89 Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції 25 лютого 2022 року : збірник наукових праць [Електронний ресурс]. – Вінниця: ВНТУ, 2022. – 881 с.

ISBN 978-966-641-912-8 (PDF)

В матеріалах конференції висвітлено доповіді вітчизняних та іноземних науковців, які розглянуто на V Міжнародної науково-практичної конференції 25 лютого 2022 року в м. Вінниця.

УДК [336+330.341.1](477)

Роботи подаються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, яка наведена в роботах, та залишає за собою право не погоджуватися з думками авторів на розглянуті питання.

ISBN 978-966-641-912-8 (PDF)

© Вінницький національний технічний університет,
укладання, оформлення, 2022

UDC [336+330.341.1](477)

Published by the decision of the Academic Council of Vinnytsia National Technical University of the Ministry of Education and Science of Ukraine

Editorial Board: V. V. Zyanko, Doctor of Economics, Professor,
I. Yu. Yepifanova, Doctor of Economics, Professor,

Reviewers: V. V. Dzhedzhula, Doctor of Economics, Professor,
V. V. Gurochkina, Doctor of Economics, Associate Professor

Modern trends in the development of financial and innovation-investment processes in Ukraine. Materials of the V International Scientific and Practical Conference February 25, 2022: a collection of scientific papers [Electronic resource]. - Vinnytsia: VNTU, 2022. – 881 p.

ISBN 978-966-641-912-8 (PDF)

The conference materials cover the reports of domestic and foreign scientists, which were considered at the IV International Scientific and Practical Conference on February 25, 2022 in Vinnytsia.

UDC [336+330.341.1](477)

The works are submitted in the author's edition. The editorial board is not responsible for the accuracy of the information, provided in the works, and reserves the right to disagree with the views of the authors on these issues.

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Альбещенко О. С., Кушнірук В. С. УПРАВЛІННЯ ТА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНО-ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ	628
Безсмертна О. В., Нетребський В. А. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ЛОГІСТИЧНИМ ПІДХОДОМ	630
Бержанір А. Л. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	632
Гладка Д. О. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ	635
Горященко Ю. О. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ В ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	638
Гутарева Ю. В., Моренченко К. Г. ЦІНОВА ПОЛІТИКА В ІНТЕРНЕТІ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	641
Дончак Л. Г., Шкварук Д. Г. ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ЙОГО СКЛАДОВІ	646
Доценко І. О. ДІАГНОСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	649
Спіфанова І. Ю., Мотрук Д. А. СУЧАСНИЙ СТАН ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	652
Іванова В. В. ЛЮДСЬКИЙ ЧИННИК У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ	655
Компанець К. А., Федоряк Р. М., Сидоренко Т. М. ФОРМУВАННЯ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	657
Костенюк Ю. Б. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ - ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗОВНІШНЬОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	660
Костецька І. І., Лавренюк А. Ю. РОЛЬ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	663
Красота О. Г., Красота І. І. АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	665
Кузуб М. В., Молодан О. Д. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ЙОГО МІСЦЕ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	667
Лой А. В. ЕТАПИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	670

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Анотація. У статті досліджено значущість корпоративної соціальної відповідальності як чинника розвитку потенціалу підприємства, визначено сутнісні характеристики підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства під впливом КСВ.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність; потенціал підприємства; конкурентоспроможність підприємства; стейкхолдери.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY AS A FACTOR OF ENTERPRISE POTENTIAL DEVELOPMENT

Abstract: The article examines the importance of corporate social responsibility as a factor in the development of the enterprise's potential, defines the essential characteristics of increasing the level of competitiveness of an enterprise under the influence of CSR.

Keywords: corporate social responsibility; enterprise potential; company competitiveness; stakeholders.

Сучасний етап розвитку ринкової економіки передбачає відповідальність компаній перед суспільством шляхом здійснення діяльності, завдяки якій вони враховують соціальні інтереси, включаючи соціальні та екологічні аспекти. Підприємства реалізують заходи, що відповідають потребам суспільства за власною ініціативою, поза встановленими законом вимогами. Новітні концептуальні підходи до ведення соціально відповідального бізнесу обумовлюють необхідність інтеграції вирішення різноманітних соціальних і екологічних проблем у свою підприємницьку діяльність.

Корпоративна соціальна відповідальність є комплексом взятих компанією зобов'язань, виконання яких передбачає спрямованість на досягнення внутрішніх та зовнішніх цілей на основі прийняття управлінських рішень, що відповідають прагненням споживачів, акціонерів, персоналу.

Найголовнішою передумовою розвитку конкурентних можливостей підприємства є імплементація принципів соціальної відповідальності у систему стратегічного управління ним. Таким чином підвищується ефективність соціальної відповідальності у довгостроковій перспективі на основі взаємозв'язку між виконанням соціальних проєктів і зростанням репутації та фінансовими результатами діяльності компанії.

Застосовуючи принципи соціальної відповідальності, підприємницькі структури не лише приваблюють потенційних інвесторів і посилюють конкурентні позиції, але і підвищують рівень суспільної довіри, і, таким чином, розширюють коло покупців, клієнтів, можливості найму на роботу кваліфікованого персоналу, покращення відносин з місцевими громадами тощо.

Усе це загалом позитивно впливає на розвиток потенціалу підприємства. Науковці стверджують, що сутнісними характеристиками соціальної відповідальності як засадничої стратегії корпоративного управління в компанії є:

- коригування стратегії розвитку;
- збільшення обсягів продажу та частки ринку;
- мотивація співробітників підприємства;
- оптимізація бізнес-процесів та витрат;
- підвищення інвестиційного клімату;
- гармонізація відносин з бізнес-середовищем;
- поліпшення фінансових та економічних показників [1].

Як вказує Н. Супрун [2, с. 67], впровадження КСВ у бізнес-діяльність компаній створює можливості для:

- оптимізації стратегії розвитку завдяки запобіганню ризикам (соціальним, економічним,

екологічним, юридичним);

- збільшення обсягів продажу та частки ринку;
- мотивації співробітників компанії;
- оптимізації операційних процесів та зменшення виробничих витрат;
- покращення інвестиційного клімату;
- гармонізації відносин з бізнес-середовищем, урядовими структурами та неурядовими організаціями;
- поліпшення фінансових та економічних показників діяльності [2, с. 67].

А. Черпак доводить, що у сучасному світі для корпорацій масового типу виробництва, які діють на глобальних ринках, КСВ стає важливою конкурентною перевагою, яка допомагає здійснювати наступальні конкурентні стратегії (зі швидкого захоплення нових ринків) та захисних стратегій (щодо завойованих потужних ринкових позицій). При цьому, коли вичерпані інші можливості створення відмінних рис власної продукції (послуг), великі корпорації мають змогу звернутися до КСВ і презентувати власний продукт чи власну діяльність, пов'язану зі створенням цього продукту чи використанням доходів отриманих від його продажу, у привабливій для споживача «соціально-орієнтованій обгортці» [3, с. 182].

Очікування суспільства від компаній відповідальної поведінки, попит на неї з боку стейкхолдерів, інтенсифікація соціальної відповідальності призводять до прийняття концепції КСВ як важливої складової діяльності підприємства. Довіра акціонерів і покупців забезпечує підприємству стабільність та можливість налагодження виробничих зв'язків з компаніями, які також реалізують таку політику.

Підприємства із належним рівнем соціальної відповідальності у довгостроковій перспективі мають тенденцію до випередження конкурентів, які не впроваджують КСВ. Задоволеність персоналу, покупців, інвесторів не тільки сприяє підвищенню фінансово-виробничої діяльності компанії, але й знижує рівень її фінансових ризиків.

Соціально-орієнтована поведінка компанії впливає на систему прийняття управлінських рішень на принципах оптимальності, цілісності, демократичності та гуманізму. Застосування інноваційних методів внутрішньофірмового управління також сприяє зростанню її потенціалу. Так, наприклад, систему корпоративного управління Групи ДТЕК побудовано на принципах інформаційної відкритості та прозорості. Для того, аби враховувати зміни в бізнесі та потребах суспільства, система постійно розвивається. Такий підхід дає змогу рівною мірою розвивати нові та наявні напрями діяльності згідно з довгостроковою стратегією розвитку та досягти цілей, визначених у ESG-стратегії [4].

Компанія Кернел, яка займає провідні позиції в Україні щодо впровадження політики соціальної відповідальності, визначила такі ключові цінності та керівні принципи своєї бізнесової діяльності:

- стратегічний системний менеджмент;
- синергія бізнес-інтеграції;
- ефективне управління активами та ресурсами;
- зміни та інновації [5].

Підприємницькі бізнес-структури, які працюють в Україні, протягом останніх років усе більшою мірою рухаються шляхом розвитку корпоративної прозорості, соціальної відповідальності та ефективності. Концепція КСВ сприяє зростанню капіталізації та зміцненню стійкості бізнесу, виступає засобом соціального позиціонування і формування іміджу сучасної соціально орієнтованої компанії [5].

Отже, такі підходи забезпечують разом із ефективним використанням фінансових, технологічно-виробничих ресурсів зростання впливу соціально значущих складових діяльності – підвищення ролі персоналу, дбайливе ставлення до потреб стейкхолдерів, розвиток громад, на території яких розміщені підприємства компанії тощо. Таким чином виявляється вплив специфіки КСВ як нового способу конструювання бізнес-процесів на ефективність економічної діяльності підприємства та зростання його потенціалу.

Для того, щоб досягти конкурентного ринкового успіху у сучасних соціально-економічних умовах, компаніям уже недостатньо забезпечувати високу виробничо-фінансову ефективність, інноваційний потенціал, технологічний прогрес, показники прибутку. Важливо забезпечити сприятливе соціальне поле, позитивну ділову репутацію на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика : підручник / М. А. Саприкіна та ін. ; за наук. ред. О. С. Редькіна. Київ : Фарбований лист, 2011. 480 с. URL: https://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2021/11/book_2011-1.pdf (дата звернення: 4.02.2022).
2. Супрун Н. А. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку. *Економіка і прогнозування*. 2009. №3: С. 61–74.
3. Черпак А. Є. Політика соціальної відповідальності корпорацій: питання мотивації та формування. *Формування ринкової економіки. Спец. вип. Економіка підприємства: теорія і практика* : у 2 ч. Ч. II. Київ : КНЕУ, 2010. С. 180–186.
4. ДТЕК. Структура корпоративного управління. URL: https://dtek.com/sustainable_development/governance/ (дата звернення: 5.02.2022).
5. Кернел. Корпоративний кодекс. URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2020/01/Corporate_Code_new_ua.pdf (дата звернення: 6.02.2022).
6. Бержанір А. Л., Чирва Г. М. Методологія теоретичних досліджень корпоративної соціальної відповідальності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 122–125. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/10138/1/Method_teor_dosl_KSV.pdf (дата звернення: 6.02.2022).

Бержанір Анатолій Леонідович – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальних і правових дисциплін, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Умань, e-mail: bal8@ukr.net

Berzhanir Anatolii L. – PhD (Sociology), Associate Professor of the Department of Social and Legal Disciplines, Pavlo Tychuna Uman State Pedagogical University, Uman, e-mail: bal8@ukr.net